

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 1Csp/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7821202873
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Majerníková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2022:7821202873.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Silviou Majerníkovou v spore žalobcov: 1. rade G. C., T.. XX.XX.XXXX, v 2. rade J. C., T.. X.X.XXXX, obaja bytom Ž. XXX, XXX XX C., obaja zastúpení Mgr. Ivicou Štiglitz, advokátkou so sídlom Šafárikova 14, 048 01 Rožňava, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o zaplatenie sumy 4.391,64 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi stranami sporu, ktorá je súčasťou Zmluvy o úvere č. 8243683891 zo dňa 21.5.2008, je neplatná.

II. Úver poskytnutý na základe Zmluvy o úvere č. 8243683891 zo dňa 21.5.2008 je bezúročný a bez poplatkov.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 4.391,64 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.391,64 EUR od 23.11.2021 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalobcom priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 13.10.2021 domáhali voči žalovanému určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi stranami sporu, ktorá je súčasťou Zmluvy o úvere č. 8243683891 zo dňa 21.5.2008, je neplatná, úver poskytnutý na základe Zmluvy o úvere č. 8243683891 zo dňa 21.5.2008 je bezúročný a bez poplatkov a žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 4.391,64 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.391,64 EUR od 23.11.2021 do zaplatenia. Súčasne požadovali náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 21.5.2008 uzavreli s pôvodným veriteľom (Poštová banka a.s.) zmluvu o úvere č. 8243683891, na základe ktorej veriteľ poskytol žalobcom sumu 8.298,47 EUR za účelom renovácie a rekonštrukcie bytu, ktorý úver sa žalobcovia zaviazali splácať v mesačných splátkach vo výške 121,98 EUR v počte 120 splátok, so začiatkom splácania dňa 15.6.2008 a s posledným dňom 15.5.2018. Podľa zmluvy im veriteľ neoznámil, akú konečnú sumu majú zaplatiť. Podľa výpočtu na stránke www.fininfo.sk po zadaní príslušných údajov, výsledná suma, ktorú mali v zmysle zmluvy uhradiť, predstavuje 14.637,60 EUR. Listom zo dňa 1.4.2011 oznámil pôvodný veriteľ, že pohľadávku zo zmluvy postupuje na postupníka a nového veriteľa BOSSNUT INVESTMENT LIMITED so sídlom na Cypre, s tým, že výška pohľadávky ku dňu postúpenia je 10.040,26 EUR. Listom zo dňa 1.4.2011 oznámil uvedený veriteľ postúpenie pohľadávky na PRO CIVITAS s.r.o. (10.040,26 EUR) a následne na

subjekt BENCONT COLLECTION, a.s.. Žalobcovia poukázali na to, že žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobcu 1/ dohodu o zrážkach zo mzdy, na základe ktorej došlo v období od 11/2012 do 09/2021 k zrážkam zo mzdy žalobcu 1/ v prospech predmetnej zmluvy vo výške 121,98 EUR mesačne, a teda spolu bola uhradená suma 12.719,19 EUR v prospech žalovaného. Uvedená výška vyplýva z potvrdenia zamestnávateľa žalobcu 1/ zo dňa 4.10.2021. Žalovaný bol príjemcom vykonaných zrážok od 11/2012, avšak zmluvu o postúpení pohľadávok ako veriteľ uzavrel až 15.12.2014. Žalobcovia tak zastávajú názor, že postúpenie pohľadávky na žalovaného bolo neplatné. Žalobcovia si uplatňujú voči žalovanému bezdôvodné obohatenie vo výške 4.391,28 EUR s príslušenstvom (121,98 EUR x 36; t.j. 3 roky od 10/2018 do 10/2021) z dôvodu, že zmluva neobsahuje náležitosti uvedené v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, a to náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. i/, j/, k/, a z týchto dôvodov poskytnutý úver s poukazom na § 4 ods. 3 cit. zákona je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Zároveň navrhli, aby súd vyslovil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá ako súčasť zmluvy o úvere v bode 4.9 je neplatná. Dohoda o zrážkach zo mzdy nemôže zabezpečovať pohľadávky, ktoré vzniknú až v budúcnosti, a preto jej zakomponovanie do zmluvy nespôsobuje zamýšľané účinky. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou úverovej (formulárovej) zmluvy bez toho, aby túto zmluvnú podmienku individuálne dojednal, žalobcovia nemohli ovplyvniť jej obsah, ani túto dohodu vylúčiť. Na základe neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy bolo žalobcovi v 1. rade upreté základné ľudské právo vlastníť majetok a zamestnávateľom je zrážaná suma už vo výške 12.719,19 EUR od roku 2012 až do dňa podania žaloby zo mzdy v prospech žalovaného, ktorý na uvedené platby nemá žiadny zákonný nárok. Bez takého výroku súdu by žalobca v 1. rade nemal ako zásah do jeho majetku a do práva na výplatu mzdy zastaviť. Neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy súvisí aj s neprijateľnosťou zmluvných podmienok.

3. Žalovaný sa k podanej žalobe vyjadril podaním zo dňa 25.11.2021, v ktorom nesúhlasil s vyjadrením žalobcov, že žalovaný bol od 11/2012 prijímateľom zrážok zo mzdy, aj keď zmluvy o postúpení uzatvoril až dňa 15.12.2014. Spoločnosť PRO CIVITA s.r.o. zanikla zlúčením a nadobúdateľom sa stal aktuálny žalovaný - spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s., preto bol žalovaný správne prijímateľom zrážok. Žalovaný rovnako nesúhlasil s vyjadrením žalobcov, že postúpenie pohľadávky je neplatné, nakoľko pri postúpení boli dodržané všetky zákonom predpísané náležitosti. Žalovaný súdu doložil upozornenie pred zosplatnením ako i zospláťujúcu výzvu a zmluvu o postúpení. Úver podľa žalovaného obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti, pričom poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016, vo veci C-42/15 v zmysle ktorého Súdny dvor dospel k záveru, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Zároveň súdny dvor dospel k záveru, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Zároveň žalovaný poukázal aj na rozhodnutie Okresného súdu Prešov zo dňa 22.2.2016, sp. zn.: 9C/404/2015. Žalovaný mal za to, že žalobca vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov z dôvodu, že zmluva o úvere neobsahuje výšku, počet a termíny splátok. K dohode o zrážkach zo mzdy uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu. Predmetná dohoda o vykonaní zrážok bola platne uzatvorená, je súčasťou Zmluvy o úvere a obsahuje všetky zákonné náležitosti obsiahnuté ustanovením § 551 Občianskeho zákonníka. Žalobca nijako nepreukázal nedostatok slobodnej vôle, ktorej absencia by mohla mať za následok neplatnosť právneho úkonu, ani, v čom má spočívať hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach na jeho strane. Na základe zmluvy o úvere boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky, ktoré sa zaviazal v pravidelných splátkach uhrádzať. Pohľadávka žalovaného bola zabezpečená prostredníctvom dohody o zrážkach. Nakoľko zo strany žalobcu došlo k omeškaniu so splátkami, dostal sa do omeškania, čím vznikol žalovanému nárok na úroky z omeškania, ako aj oprávnenie uspokojiť svoju pohľadávku prostredníctvom inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy, ktorý si zmluvné strany medzi sebou dohodli. Ochrana spotrebiteľa je dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu, spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkoľvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Neexistuje ani vecne odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu. Miera ochrany spotrebiteľa má svoje limity a nemôže byť absolútna. Možnosť určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo

mzdy nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Vo všeobecnosti preto nemožno žalovať o určenie neplatnosti právneho úkonu, pokiaľ to nevyplýva z osobitného predpisu. To potvrdzuje aj aktuálna rozhodovacia prax dovolacieho súdu, prezentovaný v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 14.4.2021 sp. zn. 9 Cdo 7/2021: „U žalôb na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava možnosť ich podania vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Podľa novej právnej úpravy nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu.“ (ods. 18.1). Určovacia žaloba v tejto časti musí byť preto z dôvodu procesnej neprípustnosti odmietnutá v súlade s § 137 písm. d) CSP. Vzhľadom na vyššie uvedené je žaloba nedôvodná, nakoľko žalobný nárok I je neprípustný, žalobný nárok II je nedôvodný, nakoľko úver nemožno pokladať za bezúročný a bez poplatkov a žalobný nárok III nemá právny titul, nakoľko v danom prípade nebola naplnená ani jedna zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia a žalovaný sa len zákonným zabezpečovacím inštitútom, a to dohodou o zrážkach zo mzdy domáha vymoženia jeho oprávnenej pohľadávky. Zároveň žalovaný z opatrnosti vzniesol námietku premlčania, a to na nárok viac ako dva roky pred podaním žaloby, nakoľko v danom prípade by sa mala aplikovať dvojročná subjektívna lehota, keďže žalobca mal vedomosť o tom, kto mu vykonáva zrážky a rovnako v akej výške.

4. Žalobcovia v replike zo dňa 4.1.2022 uviedli, že podľa žalovaného v zmysle Smernice Rady EÚ č. 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008, ktorá bola do zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských a iných úveroch implementovaná sa nevyžaduje v zmluvách a spotrebiteľských úveroch ako jej podstatná súčasť a teda, že nie je porušením cit. zákona a preto nemôže byť porušením ustanovenia cit. zákona s následkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Predmetná smernica bola do právneho poriadku SR implementovaná až v roku 2010 a zároveň vzhľadom na dátum uzavretia zmluvy medzi stranami sporu (resp. právnym predchodcom žalovaného) sa táto zmluva riadi ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzavretia zmluvy dňa 21.05.2008, pre ktorú tento zákon bol účinný a platný a ktorý uvedenú povinnosť ako podstatnú náležitosť zmluvy považoval. Okrem tejto náležitosti zmluvy žalobcovia v žalobe uviedli aj iné náležitosti zákona č. 258/2001 Z.z., ktorých absencia spôsobuje, že je zmluva bezúročná a bez poplatkov. Dohoda o zrážkach zo mzdy ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy (teda nie samostatná listina) je neplatná z dôvodov: pre rozpor s ustanovením § 39 OZ podľa ktorého právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom je absolútne neplatný, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou § 53 ods. 1 OZ a vykonávanie zrážok zo mzdy na základe neplatnej zmluvnej podmienky je v rozpore so zákonom (spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa) nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná neobsahuje rozsah vykonaných zrážok, pričom zrážky možno vykonať až po zročnosti veriteľovej pohľadávky, zabezpečuje záväzok, ktorý ešte nevznikol a ktorý vznikne až v budúcnosti (je neprímeranou požiadavkou veriteľa ak má možnosť viacnásobne a bez akéhokoľvek obmedzenia disponovať s príjmom dlžníka) a podľa § 54 ods. 1, 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie, k tomuto stavu dochádza súhlasom resp. podpísaním dohody o zrážkach zo mzdy pri podpise samotnej úverovej zmluvy. Žalobcovia poukázali na negatívnu dôkaznú teóriu a preto nie je objektívne možné preukázať a dokázať, že nedisponovali nedostatkom slobodnej vôle tak, ako to žalovaný uviedol vo svojom vyjadrení.

5. Tunajší súd uznesením zo dňa 12.4.2022 č.k. 1Csp/12/2021-83 na základe návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zakázal zamestnávateľovi žalobcu v 1. rade vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu v 1. rade v prospech žalovaného na základe Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou Zmluvy o úvere č. 8243683891 zo dňa 21.5.2008, a to do právoplatného skončenia sporu vo veci samej. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 5.5.2022.

6. V duplike zo dňa 25.4.2022 žalovaný v celom rozsahu zotrval na skutočnostiach, ktoré proklamoval v rámci svojho vyjadrenia k podanej žalobe, nakoľko mal za to, že žaloba nie je dôvodná a žalobcovia ani vo svojom vyjadrení relevantným spôsobom nepreukázali dôvodnosť podanej žaloby. Zmluvu o úvere nie je možné vyhodnotiť ako bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko obsahuje všetky podstatné a zákonom požadované náležitosti.

7. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, na ktorom sa nezúčastnil žalovaný, preto súd prejednal vec v jeho neprítomnosti. Žalovaný ospravedlnil svoju neúčasť na nariadenom pojednávaní

podaním doručeným súdu dňa 10.6.2022, v ktorom zároveň súhlasil s rozhodnutím vo veci samej v jeho neprítomnosti. Právna zástupkyňa žalobcov zotrvala na doterajších vyjadreniach a žiadala žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, a to najmä žalobou, zmluvou o úvere (čl. 5), obchodnými podmienkami (čl. 6), oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 1.4.2011 (čl. 7), aktuálnym stavom úveru (rub čl. 8), interaktívnou kalkulačkou (čl. 9), oznámením postupcu o postúpení pohľadávky (čl. 10), poslednou výzvou pred exekúciou (čl. 11), prvou stranou dohody o splátkovom kalendári (čl. 12), potvrdením o realizovaných zrážkach zo mzdy a iných príjmov (čl. 13), vyjadrením žalovaného (čl. 32), prílohou k zmluve o postúpení pohľadávok (čl. 35), zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1/2010 (rub čl. 35), zmluvou o postúpení pohľadávok č. 5/2011 (čl. 39), zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2014 (čl. 42), aktuálnymi stavmi úveru (čl.46), výzvami na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 15.8.2009 (čl. 50), výzvami na splatenie úveru zo dňa 11.9.2009 (čl. 51), replikou žalobcov (čl. 70), uznesením o nariadení neodkladného opatrenia (čl. 83), duplikou žalovaného (čl. 97), ďalšími listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav:

9. Zo zmluvy o úvere - pôžička na bývanie zo dňa 21.5.2008 súd zistil, že Poštová banka, a.s. poskytla žalobcom úver vo výške 250.000,-SK (8.298,48 EUR). V zmluve boli dojednané tieto podmienky: výška mesačnej splátky 3.675,- SK (121,98 EUR), výška úrokovej sadzby 10,9 %, dátum prvej splátky 15.6.2008, dátum každej ďalšej splátky 15. deň v mesiaci, dátum konečnej splatnosti úveru 15.5.2018, počet splátok 120.

10. V bode 9.2 zmluvy si jej účastníci dohodli možnosť vyhlásenia okamžitej splatnosti pôžičky.

11. Z Výziev na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 15.8.2009 vyplýva, že Poštová banka, a.s. vyzvala žalobcov na úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 313,24 EUR s tým, že ak v lehote 10 dní nedôjde k úhrade dlžných splátok dôjde k zosplatneniu celého úveru bankou. Zaslanie a doručenie týchto výziev žalobcom nebolo preukázané.

12. Z Výziev na splatenie úveru s príslušenstvom zo dňa 11.9.2009 vyplýva, že Poštová banka, a.s. oznámila žalobcom, že dňa 11.9.2009 sa záväzok stal predčasne splatným v celom rozsahu a zároveň ich vyzval na úhradu sumy 8.064,32 EUR. Zaslanie a doručenie týchto výziev žalobcom nebolo preukázané.

13. Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1/2010 uzavretej 15.12.2010 medzi spoločnosťou Poštová banka, a.s. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT INVESTMENTS LIMITED ako postupníkom vyplýva, že ňou mali byť v zmysle čl. II zmluvy postúpené pohľadávky špecifikované v Prílohe č. 1 až 5. Označenú prílohu identifikujúcu, či predmetom postúpenia bola konkrétna pohľadávka voči žalobcom, žalovaný nepreukázal.

14. Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 5/2011 uzavretej 24.2.2011 medzi spoločnosťou BENCONT INVESTMENTS LIMITED ako postupcom a spoločnosťou PRO CIVITAS, s.r.o. ako postupníkom vyplýva, že ňou mali byť v zmysle čl. II zmluvy postúpené pohľadávky špecifikované v Prílohe č. 1 až 3. Označenú prílohu identifikujúcu, či predmetom postúpenia bola konkrétna pohľadávka voči žalobcom, žalovaný nepreukázal.

15. Oznámením postupcu o postúpení pohľadávky zo dňa 1.4.2011 Poštová banka, a.s. oznámila žalobcovi v 1. rade postúpenie pohľadávky na BENCONT INVESTMENTS LIMITED. Keďže predmetné oznámenie predložili žalobcovia mal súd za to, že im bolo doručené.

16. Oznámením postupcu o postúpení pohľadávky zo dňa 1.4.2011 spoločnosť BENCONT INVESTMENTS LIMITED oznámila žalobcovi v 1. rade postúpenie pohľadávky na PRO CIVITA s.r.o. Keďže predmetné oznámenie predložili žalobcovia mal súd za to, že im bolo doručené.

17. Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej 15.12.2014 medzi spoločnosťou PRO CIVITA, s.r.o. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., ako postupníkom vyplýva, že ňou mali byť v zmysle čl. I zmluvy postúpené pohľadávky špecifikované v Prílohe č. 1 „Zoznam postupovaných pohľadávok“, a to so všetkým príslušenstvom. Ani v tomto prípade označenú

prílohu identifikujúcu, či predmetom postúpenia bola konkrétna pohľadávka voči žalobcom, žalovaný nepreukázal.

18. Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej 15.12.2014 medzi spoločnosťou BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT COLLECTION, s.r.o., ako postupníkom vyplýva, že ňou mali byť v zmysle čl. I zmluvy postúpené pohľadávky špecifikované v Prílohe č. 1 až 3 „Zoznam postupovaných pohľadávok“, a to so všetkým príslušenstvom. Ani v tomto prípade označenú prílohu identifikujúcu, či predmetom postúpenia bola konkrétna pohľadávka voči žalobcom, žalovaný nepreukázal.

19. Z Obchodného registra súd zistil, že ku dňu 9.8.2017 spoločnosť PRO CIVITAS s.r.o. IČO: 45 869 464 zanikla v dôsledku zlúčenia a jej právny nástupcom sa stala spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s., t.j. žalovaný.

20. Z potvrdenia o realizovaných zrážkach zo mzdy a iných príjmov súd zistil, že zamestnávateľ žalobcu v 1. rade na základe Dohody o zrážkach zo mzdy č. 8243683891 vykonal v prospech žalovaného v období od 11/2012 do 9/2021 zrážky zo mzdy a z iných príjmov vo výške 12.719,19 EUR.

21. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára: Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

22. Podľa § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len zákon č. 258/2001 Z.z.) v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

23. Podľa § 4 ods. 2 písm. i), j), k) zákona č. 258/2001 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2.

24. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

25. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z.z. od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

26. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

27. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase podpisu zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. (2) Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia

upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. (3) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. (4) Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

28. Podľa § 451 ods. 1 a 2 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

29. Podľa § 551 ods. 1 OZ uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie než boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Podľa ods. 2 proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. Podľa ods. 3 ustanovenia ods. 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

30. Podľa § 456 OZ, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

31. Podľa § 457 OZ, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

32. Podľa § 458 ods. 1 OZ, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

33. Podľa § 524 OZ, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

34. Podľa § 107 ods. 1, 2, 3 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat.

35. Podľa § 517 ods. 1 a 2 OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

36. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

37. Súd konštatuje, že medzi stranami sporu nebolo sporné uzatvorenie zmluvy o úvere dňa 21.5.2008 medzi žalobcami a Poštovou bankou, a.s., v ktorej článku 4, bod 4.9 je obsiahnutá dohoda o zrážkach zo mzdy a nebolo sporné ani poskytnutie úveru vo výške 250.000,- SK (8.298,48 EUR). Spornou skutočnosťou nebolo ani to, že zamestnávateľ žalobcu v 1. rade vykonal zrážky zo mzdy žalobcu v 1. rade za obdobie od 11/2012 do 9/2021 v prospech žalovaného vo výške 12.719,19 EUR. Spornými skutočnosťami bolo posúdenie povinných zákonných náležitostí zmluvy o úvere, platnosť dohody o zrážkach zo mzdy, platnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti predmetného úveru Poštovou bankou a.s., platnosť postúpenia predmetnej pohľadávky na právnych predchodcov žalovaného a samotného žalovaného. Žalovaný namietol aj premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

38. Predmetný spor vznikol zo zmluvy uzavretej medzi Poštová banka, a.s. ako obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a žalobcami ako spotrebiteľmi jeho úverovej služby. Neboli žiadne pochybnosti o tom, že predmetná zmluva o úvere - pôžička na bývanie zo dňa 21.5.2008 je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení zákona č. 250/2007 Zb. o ochrane spotrebiteľa a že žalobcovia nepoužili predmet plnenia na podnikanie, rovnako, že právny predchodca žalovaného je podnikateľom a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti. V zmluve o úvere - pôžička na bývanie zo dňa 21.5.2008 je v čl. 2 ako účel úveru uvedené: krytie finančných potrieb spojených s rekonštrukciou skolaudovaného bytu, resp. domu, spočívajúcou v dodatočných alebo ďalších úpravách a ich údržbe. Vzhľadom na skutočnosť, že Slovenská republika je členom EÚ, je potrebné pri aplikácii vnútroštátnych právnych predpisov uplatniť eurokonformný výklad, a teda v danom prípade brať zreteľ na znenie a účel smernice Rady 87/102/EHS, z ktorej vychádza aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Rekonštrukcia domu je širokým, všeobecným pojmom a nemusí zákonite predstavovať, výkon prác, ktorých účelom je obnova, oprava budovy ako takej. V prípade, ak by bolo možné pod pojem rekonštrukcia subsumovať akékoľvek rekonštrukčné práce, znamenalo by to, že z režimu zákona o spotrebiteľských úveroch by boli vyňaté zmluvy, ktorých účelom je poskytnutie peňažných prostriedkov napr. na kúpu podláh v dome, výmenu obkladačiek v kúpeľni, výmenu radiátorov a podobne, čo zjavne nebolo zámerom smernice, keďže uvedené je spojené s nákupom bežného tovaru. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že výška úveru predstavovala 8.298,47 EUR, ktorá nevybočuje z rámca výšky úverov obvykle poskytovaných práve formou spotrebiteľských úverov v zmysle z. č. 258/2001 Z.z. a že prima facie nejde o žiadnu hypotéku. Za stavu, že účel poskytnutia finančných prostriedkov nie je v zmluve bližšie špecifikovaný tak, aby bolo bez pochybností možné konštatovať, že finančné prostriedky majú byť použité na obnovu, údržbu, opravu budovy ako takej a žalovaný ani netvrdil, že sa na tento vzťah nevzťahuje zákon č. 258/2001 Z.z., je potrebné pri predmetnom ustanovení zmluvy o úvere uplatniť výklad pre spotrebiteľa priaznivejší (§ 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka), ako to stanovuje právna úprava spotrebiteľských zmlúv obsiahnutá v Občianskom zákonníku. Vzhľadom na to, niet dôvod vyňať predmetnú zmluvu spod režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

39. Zo samotného ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3, ale aj prvej vety § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa (zák. č. 250/2007 Z.z.) vyplýva priamo právny záujem žalobcov ako spotrebiteľa na určení neplatnosti zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení strán v neprospech spotrebiteľa. Okrem toho naliehavý právny záujem na požadovanom určení sa javí v prejednávanej právnej veci daný, pretože rozhodnutím súdu vo veci samej sa môže odstrániť stav právnej neistoty, v ktorej sa žalobcovia nachádzajú, pretože samotným vyslovením neplatnosti predmetnej dohody môže žalobca v 1. rade vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi dosiahnuť, aby ďalej nevykonával zrážky z jej mzdy, keď z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že žalovaný požiadal zamestnávateľa, aby tieto zrážky zo mzdy vykonával a tie aj vykonáva.

40. NS SR vo veci sp. zn. 6Cdo/27/2018 a obdobne aj vo veci sp. zn. 6Cdo/127/2017 uzavrel, že žaloba, ktorou sa žalobca (spotrebiteľ) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem.

41. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, súd je toho názoru, že predmetná žaloba v časti určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy je prípustnou v zmysle § 137 písm. d) CSP o určenie právnej skutočnosti, a to tak v časti, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy je neplatná z dôvodu, že ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ako aj v rozsahu tvrdenej absolútnej neplatnosti pre neurčitosť dohody ako právneho úkonu, keďže z citovaných právnych predpisov vyplýva jej prípustnosť.

42. Z predmetnej zmluvy o úvere vyplýva, že súčasťou textu predmetnej zmluvy v bode 4.9 je dohoda o zrážkach zo mzdy ako to vyplýva z textu: „Podpisom tejto ZoÚ dlžník, spoludlžník, vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne uzatvárajú s bankou dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 OZ, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s bodom 5.4. OP.“

43. Predmetná zmluva o úvere a jej súčasť v bode 4.9 dohoda o zrážkach zo mzdy boli uzavreté na formulárovom tlačive predchodcu - dodávateľa. Z kontextu je zrejmé, že uzavretie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, fixne zapracovanej priamo v texte zmluvy, bolo podmienkou pre uzavretie zmluvy o úvere, keď ničím nebolo preukázané, že by žalobcovia ako spotrebiteľia mali možnosť uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy odmietnuť a že jej uzavretie nebolo podmienkou poskytnutia úveru. Z textu predloženej zmluvy a dohody nevyplýva možnosť žalobcov ako spotrebiteľa odmietnuť uzavretie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, resp. inak ovplyvniť jej dojednanie. Žalovaný tak neunesol svoje dôkazné bremeno v zmysle ust. § 53 ods. 2 OZ o individuálnom dojednaní predmetnej dohody. Vzhľadom na uvedené, keď nebolo zo strany dodávateľa preukázané, že žalobca ako spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť obsah resp. odmietnuť uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, s poukazom na ust. § 53 ods. 3 a 4 OZ bolo dôvodné ustáliť, že predmetná dohoda nebola individuálne dojednaná, podlieha preto prieskumu súdu v zmysle § 53 ods. 1 OZ.

44. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa ods. 3, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Podľa ods. 5 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

45. Dohoda o zrážkach zo mzdy je špecifickým inštitútom občianskeho práva upravený v cit. § 551 Občianskeho zákonníka. V čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere (22.7.2008) právny predpis nebránil tomu, aby dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá aj v rámci spotrebiteľského vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Rozhodnými pri posudzovaní, či predmetné dojednanie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, sú individuálne okolnosti danej veci. V tejto súvislosti v danom prípade bolo potrebné zohľadniť, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy je súčasťou formulárovej zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, je bez akéhokoľvek zvýraznenia, neprehľadne a nesystematicky zakomponovaná priamo v texte zmluvy v bode 4.9, do ostatného, s dohodou o zrážkach zmluvy nesúvisiaceho, textu. Táto zásadná zmluvná podmienka je tak ako aj celý text zmluvy uvedená neštandardne malým, ťažko čitateľným písmom, zakomponovaná v texte tak, že ľahko ujde pozornosti spotrebiteľa. Takýto spôsob zapracovania dohody o zrážkach zo mzdy zásadného významu do textu formulárovej spotrebiteľskej zmluvy je nekorektný, nečestný a v rozpore s dobrými mravmi. Je pravdepodobné, že žalobca si pri podpisovaní zmluvy vôbec nebol vedomý, že dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvára a už vôbec nie s akými následkami.

46. Spotrebiteľ podpisom predmetnej formulárovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol nútený podrobiť sa zrážkam zo mzdy na úhradu pohľadávky, ktorá bola vyčíslená veriteľom výlučne na základe jeho subjektívnej predstavy o jej výške vrátane príslušenstva, bez možnosti predchádzajúcej súdnej kontroly a bez možnosti, aby spotrebiteľ zabránil vykonávaniu zrážok zo mzdy, a to i vtedy, ak by boli veriteľom uplatňované z neprijateľných zmluvných podmienok, resp. aj z neplatného právneho úkonu, či jeho časti. Tento zabezpečovací inštitút umožňuje veriteľovi siahnuť na majetok spotrebiteľa aj za predpokladu, že si svoje nároky uplatňuje z neprijateľných zmluvných podmienok, resp. z neplatných právnych úkonov. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje tak obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, čo spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, ak sa na základe dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky bez súdnej kontroly. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy dojednanú zmluvnými stranami vo forme zmluvnej podmienky včlenenej do textu spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorej je žalobca ako spotrebiteľ povinný podriaďiť sa zrážkam zo mzdy v rozsahu jednostranne určenom dodávateľom, bez možnosti korekcie spotrebiteľom a bez predchádzajúcej súdnej kontroly, je potrebné považovať za zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa generálnej klauzuly § 53 ods. 1 OZ, ktorá je v dôsledku toho v zmysle § 53 ods. 5 OZ neplatná.

47. Súd podrobil predbežnému prieskumu predmetnú zmluvu o úvere a zistil nasledovné. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. j), k) zákona č. 258/2001 Z.z. platí, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov, celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v

čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere a tiež priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2. Vychádzajúc z obsahu žalobcom predloženej úverovej zmluvy v zmluve o spotrebiteľskom úvere v zmluve úplne chýba údaj o výške ročnej percentuálnej miery nákladov, údaj o výške celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, ktoré sú vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve chýba aj údaj o výške priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov.

48. Súd konštatuje, že uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. K právnej otázke týkajúcej sa výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. súd uvádza, že zákon č. 258/2001 Z.z. prevzal smernicu Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkali spotrebiteľského úveru v znení smernice Rady 90/88/EHS z 22. februára 1990, ktoré boli založené na minimálnej harmonizácii, čo v praxi znamená, že členské štáty si v oblasti ochrany spotrebiteľa mohli zaviesť prísnejšie ustanovenia, čím zabezpečia spotrebiteľom komplexnejšiu ochranu. Z článku 15 tejto smernice vyplýva, že táto smernica nezamedzuje členským štátom, aby udržiavali a prijímali prísnejšie ustanovenia k ochrane spotrebiteľov konzistentné s ich záväzkami, ktoré vyplývajú zo zmluvy. Z dôvodovej správy k zákonu č. 258/2001 Z.z. tiež vyplýva, že jeho prijatím bude zabezpečená požiadavka na zosúladenie nášho práva s právom Európskej únie v oblasti spotrebiteľských úverov, konkrétne smernicou Rady 87/102/EHS, dopĺňacími smernicami Rady 90/88/EHS a 98/7/EHS. Základnou požiadavkou týchto smerníc bolo, aby spotrebiteľ dostával primerané informácie o podmienkach úveru, nákladoch na poskytnutý úver a o záväzkoch. Smernica vyžadovala výhradne písomnú formu uzatvorenia zmluvy, určila povinné náležitosti zmluvy týkajúce sa výšky úveru (finančné čiastky vyššie ako 200 ECU a nižšie ako 20 000 ECU). Ďalej stanovila záväzný jednotný matematický vzorec pre výpočet ročnej percentuálnej úrokovej sadzby a povinnosť uvádzať príklady výpočtu. Zároveň stanovila právo spotrebiteľa na predčasnú úhradu úveru, upravila činnosť fyzických osôb alebo právnických osôb poskytujúcich spotrebiteľský úver a ochranu dlžníka v prípadoch, keď zmluvu ukončí veriteľ. „V danom prípade súdy nižších inštancií pri výklade ustanovenia § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 258/2001 Z.z. správne vychádzali z jazykového, ako aj logického výkladu tohto ustanovenia, z ktorého jednoznačne vyplýva potreba členenia splátok na splátku istiny, úrokov a poplatkov, s ktorým právnym záverom sa dovolací súd stotožnil.“ (NS SR 4Cdo/122/2019 z 29.4.2020)

49. Vzhľadom na vyššie vedené a s poukazom na § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z.z. podľa ktorého, ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, súd predmetný úver vyhlásil za bezúročný a poskytnutý bez poplatkov.

50. Ustanovením § 185 CSP bol zavedený princíp formálnej pravdy, ktorou sa rozumie to, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Proces dokazovania je teda v novej právnej úprave vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade. Súd má obmedzenú dôkaznú iniciatívu a táto sa v novej právnej úprave presúva na procesné strany. Na základe uvedeného preto hodnotenie dôkazov zo strany súdu má oporu vo vykonanom dokazovaní a musí byť v súlade so zásadami formálnej logiky. Preto súd pri posudzovaní skutkových tvrdení strán postupuje v súlade s ustanoveniami o prostriedkoch procesnej obrany a útoku s poukazom na § 181 ods. 4 CSP a v tejto súvislosti sa dôsledne uplatňuje princíp zodpovednosti strany sporu za vlastnú procesnú aktivitu alebo pasivitu a za riadne plnenie si svojich povinností v súvislosti s vedením súdneho konania, ako je zrejme z § 150 ods. 1 CSP podľa ktorého platí, že strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu a rovnako s poukazom na § 151 a § 153 CSP. V kontradiktórnom procese majú byť nositeľmi procesnej aktivity sporové strany.

51. Súd v kontexte predložených a vykonaných dôkazov vyhodnotil zistený skutkový stav a má za to, že žalovaný neunesol dôkazne bremeno ohľadom preukázania platného zosplatenia úveru pretože nepreukázal, že výzvy na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 15.8.2009 (čl. 50) a výzvy na splatenie úveru zo dňa 11.9.2009 (čl. 51) boli žalobcom vôbec zasielané. Žalovaný taktiež nepreukázal, že došlo k platnému postúpeniu predmetnej pohľadávky z Poštovej banka, a.s. cez niekoľko zmlúv o postúpení až na žalovaného. Žalobca síce predložil štyri zmluvy o postúpení pohľadávok, ale

nepredložil ani jednu prílohu k týmto zmluvám, ktoré mali preukazovať, že bola postúpená konkrétna pohľadávka aj voči žalobcom. Žalovaný tvrdil, že spoločnosť PRO CIVITA, a.s. zanikla zlúčením a jej nástupcom sa stal žalovaný, avšak k tejto skutočnosti podľa zistenia súdu došlo až dňa 9.8.2017. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2014, ktorá mala preukazovať postúpenie pohľadávky zo spoločnosti BENCONT INVESTMENTS, s.r.o na žalovaného, ak by bola predložená aj príloha k tejto zmluve preukazujúca postúpenie konkrétnej pohľadávky, znamenala by to, že k postúpeniu došlo až koncom roka 2014, pričom zrážky boli vykonávané od roku 2012. Ako súd už vyššie uviedol ani jedno postúpenie zo štyroch zmlúv nebolo preukázané. Súd je teda názoru, že žalobcovi v 1. rade boli vykonávané zrážky zo mzdy od novembra 2012 do septembra 2021 v prospech žalovaného bez právneho titulu, pretože nemal preukázané postúpenie resp. prechod pohľadávky až na žalovaného už v roku 2012, kedy došlo k prvým zrážkam zo mzdy v jeho prospech.

52. Bezdôvodné obohatenie je konštruované ako záväzkový právny vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho došlo k bezdôvodnému obohateniu. Aktívna legitímácia pre uplatnenie práva zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie vyplýva z § 456 OZ. Toto ustanovenie určuje subjekt, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu oprávneným; je ním ten, na úkor koho sa predmet bezdôvodného obohatenia získal, teda ten, v koho majetkovej sfére došlo k zmenšeniu majetku. Kto je v rámci zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie pasívne legitimovaným, vyplýva z § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie určuje subjekt, ktorý je povinný vydať získané bezdôvodné obohatenie. Je ním ten, koho majetok sa na úkor druhého bezdôvodne zväčšil. V prejednávanej veci došlo k tomu, že Poštová banka, a.s. preukázateľne a nesporne poskytla žalobcom peňažné prostriedky titulom zmluvy o úvere, ktorý úver súd z vyššie uvedeného dôvodu považuje za bezúročný a bezpoplatkov a dojednané dohodu o zrážkach zo mzdy za neplatnú. Na strane žalobcu v 1. rade ide o prípad plnenia bez právneho dôvodu, ktoré je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia. Žalobca v 1. rade v rámci výkonu zrážok zo mzdy už plnil viac ako bolo žalobcom na úver poskytnuté a zároveň plnil z neplatného titulu. Dôsledkom takéhoto plnenia je obohatenie, obsahom ktorého je získanie určitej majetkovej hodnoty subjektom, ktorému bolo plnené. Z hľadiska hmotno-právneho je žalovaný v právnom vzťahu bezdôvodného obohatenia nositeľom povinnosti (o uloženie ktorej žalobca v 1. rade žiada), preto je v prejednávanej veci pasívne legitimovaný. Žalovaný sa teda na úkor žalobcu v 1. rade bezdôvodne obohatil, keďže získal majetkový prospech plnením bez právneho dôvodu, pričom toto obohatenie musí vydať žalobcovi v 1. rade. Výška bezdôvodného obohatenia spočíva v rozdieli medzi poskytnutými peňažnými prostriedkami zo strany banky 8.298,48 EUR a vrátenými peňažnými prostriedkami zo strany žalobcu v 1. rade 12.719,19 EUR. Žalobca v 1. rade ako dominus litis požaduje vydanie bezdôvodného obohatenia len za obdobie troch rokov od 10/2018 do 10/2021 (36 mesiacov x 121,98 EUR) spolu vo výške 4.391,28 EUR. Súd teda zaviazal žalovaného vydať žalobcovi predmet bezdôvodného obohatenia v požadovanej výške 4.391,28 EUR.

53. Výšku úrokov z omeškania súd určil v súlade s citovaným ust. § 3 nariadenia vlády SRč. 87/1995 Z.z. Výška základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k 3.9.2018 bola vo výške 0 %. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd preto žalobe v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 4.391,28 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z prisúdenej sumy od 23.11.2021 (odo dňa doručenia žaloby žalovanému) do zaplatenia.

54. Vo vzťahu k námietke premlčania nároku žalobcu, ktorú vzniesol žalovaný súd uvádza, že pri práve na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia plynie jednak subjektívna 2-ročná premlčacia doba plynúca odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, a jednak objektívna 3-ročná premlčacia doba plynúca odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, resp. 10 ročná pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení. Ich začiatok je upravený odlišne. V čase poslednej zrážky zo mzdy 10/2021, kedy bola podaná aj žaloba, žalobca v 1. rade ako priemerný spotrebiteľ bez právnického alebo ekonomického vzdelania nemohol ani len predpokladať, že žalovanému uhrádzal aj peňažné plnenia, na ktoré mu zákonný nárok nevznikol. Pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený skutočne dozvedel (bez ohľadu na to, že pri vynaložení všetkého úsilia sa mohol dozvedieť skôr), že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Žalobca sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel najskôr od právnej zástupkyne keď sa dal zastúpiť. Žaloba podľa názoru súdu bola teda podaná v rámci 2 - ročnej subjektívnej premlčacej lehoty. Rovnako bola vzhľadom na uvedené zachovaná aj 3- ročná objektívna premlčacia doba, nakoľko žalobca si v konaní uplatnil

len bezdôvodné obohatenie zo splátok, ktoré uhradil po 10/2018, pričom žaloba bola podaná na tunajší súd dňa 13.10.2021. Od zaplatenia každej konkrétnej splátky teda plynie 3 ročná objektívna premlčacia lehota na zaplatenie.

55. Pokiaľ ide o posúdenie trojročnej objektívnej lehoty, pre jej začiatok plynutia treba vychádzať z dátumu plnenia realizovaného zo strany žalobcu v 1. rade, v tomto prípade žalobca v 1. rade "splácal úver" splátkami tak, že celkovo na zrážkach zo mzdy uhradil sumu 12.719,19 EUR poslednou zrážkou vykonanou v 10/2021. Ak je plnenie bez právneho dôvodu poskytované postupne po čiastkových sumách, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, keď došlo k plneniu. Každá z čiastkových platieb plnených bez právneho dôvodu má tak svoj samostatný právny osud, premlčuje sa samostatne a samostatne sa tiež posudzuje prípadné omeškanie s jej vydaním. Pre posúdenie začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby je irelevantné, kedy (a či vôbec) sa stal nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia splatným. Skutočnosť, že oprávnený vyzval obohateného na vydanie všetkých bezdôvodne poskytnutých platieb ich súhrnným vyčíslením, nemôže preto nič zmeniť na tom, že tým požaduje vydanie viacerých plnení poskytnutých bez právneho dôvodu, teda požaduje splniť viacero samostatných dlhov, hoci všetky vznikli nevrátením plnenia z bezdôvodného obohatenia (Ro NS ČR zo 14. 12. 2006, sp. zn. 33 Odo 52/2005).

56. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

57. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

58. Výrok o náhrade trov konania sa opiera o ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP s tým, že nakoľko žalobcovia mali vo veci plný úspech, súd im priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (vrátane nároku na náhradu trov neodkladného opatrenia). O výške náhrady trov konania v jej peňažnom vyjadrení bude rozhodnuté po právoplatnosti predmetného rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (ust. § 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť

nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.